

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

1. Να γίνει η μετάφραση των παρακάτω αποσπασμάτων:

Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula , nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur.

Quam vis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique?»

Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen simulatione dumtaxam ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exultantem:

Μονάδες 40

B. 1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

turrim: αφαιρετική ενικού

tempus : αιτιατική πληθυντικού

equitibus: δοτική ενικού

milite: κλητική ενικού

inopes: γενική πληθυντικού

celeriter: συγκριτικό βαθμό

Μονάδες 6

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

se: δοτική ενικού στο α' πρόσωπο

eum: αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

cuidam: αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος

quis: γενική ενικού στο θηλυκό γένος

haec: αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

Μονάδες 5

3. Να γράψετε τους ονοματικούς τύπους της ενεργητικής φωνής των παρακάτω ρημάτων:

Adhaesit, abiciat

Μονάδες 5

5.: Να γράψετε την προστακτική του μέλλοντα των παρακάτω ρημάτων στη φωνή που βρίσκονται:

Intercepta, conspicitur

Μονάδες 4

6. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

vis: β' ενικό υποτακτικής παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται

providet: β' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντέλικου στην άλλη φωνή

cognoscantur: γερουνδιακό και στα τρία γένη

adire: γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

adliget: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται

constituit: γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

nescio: β' ενικό υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

coluntur: γ' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή

ceciderunt: β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου στην άλλη φωνή

fit: γερουνδιακό και στα τρία γένη

Μονάδες 10

Γ.1. Να γίνει η αναγνώριση των παρακάτω προτάσεων:

α. ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.

β. quam fuerint inopes amicorum.

Μονάδες 5

2. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

Epistula, ob rem, se, Tarquinium, diligere

Μονάδες 5

3. Να μετατραπεί στην αντιστοιχη δευτερεύουσα πρόταση η παρακάτω μετοχή:

exulantem

Μονάδες 5

4. Να ανγνωριστεί ο υποθετικός λόγος της παρακάτω περιόδου και να μετατραπεί έτσι ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν.

Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum.

Μονάδες 5

5. Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική:

quod Tarquinius dixisse ferunt

Μονάδες 5

6. Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο:

non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique?»

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. Τότε πείθει κάποιον από τους Γαλάτες ιππείς να μεταφέρει ένα γράμμα στον Κικέρωνα. Φροντίζει και προνοεί να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν αρπάξουν την επιστολή. Γι' αυτό το λόγο στέλνει επιστολή γραμμένη στα ελληνικά. Συμβουλεύει τον απεσταλμένο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει το γράμμα στον ιμάντα του ακοντίου και να το ρίξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει ότι θα έρθει γρήγορα με τις λεγεώνες του. Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Αυτό κατά σύμπτωση καρφώθηκε σ' ένα πύργο και τρεις μέρες αργότερα το είδε κάποιος στρατιώτης και το πήγε στον Κικέρωνα.

Παρ' όλο που είχες φτάσει με τόσο εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν αντίκρισες τη Ρώμη, δεν πέρασε αυτή η ιδέα από το μυαλό σου: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου και οι (εφέστιοι) θεοί μου, η μητέρα, η γυναίκα και τα παιδιά μου»;

Γιατί δε γνωρίζω ποιος μπορεί να αγαπά αυτόν, τον οποίο φοβάται, ή αυτόν, που νομίζει πως τον φοβάται. Στους τυράννους εντούτοις δείχνουν (οι γύρω τους) υποκριτικό σεβασμό, τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα. Αν όμως τύχει να πέσουν (να χάσουν την αρχή), όπως συμβαίνει συνήθως, τότε καταλαβαίνουν πόσο ήταν στερημένοι από φίλους. Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος

B. 1.

turrim: turri

tempus : tempora

equitibus: equiti

milite: miles

inopes: inopium

celeriter: celerius

2. se: mei

eum: eo

cuidam: quiddam

Τηλ./Fax.:210-6219712, Τηλ:210-6218894 www.apolito.gr – e-mail:info@apolito.gr

Λεωφόρος Μαραθώνος & Χρυσοστόμου Σμύρνης 3, 14565 Άγιος Στέφανος

quis: cuius

haec: hoc

3. Adhaesit: adhaerescere, adhaesurum-am-um esse, adhaesisse

Adhaerescens, adhaesurus-a-um

Adhaesum

Adhaerescendi- endo-endum-endo

Abiciat: abicere, abiecturum-am-um esse, abiecisse

Abiciens, abiecturus-a-um

Abiectum

Abiciendi-endo-endum-endo

5.: Intercepta: intercipito-intercipito-intercipitote-intercipiunto

Conspicitur: conspicator-conspicitor-conspiciuntor

6. vis: velles

providet: providissetis

cognoscantur: cognoscendus-a-um

adire: adeat

adliget: adliganto

constituit: constituatur

nescio: nescias

coluntur: colerent

ceciderunt: casus-a-um eris

fit: faciendus-a-um

Μονάδες 10

Γ.1. Να γίνει η αναγνώριση των παρακάτω προτάσεων:

α. ne, intercepta epistula , nostra consilia ab hostibus cognoscantur. δευτερεύουσα ονοματική βουλευτική πρόταση, ως αντικείμενο στο ρήμα curat και providet. Εισάγεται με το βουλευτικό σύνδεσμο ne, γιατί είναι αρνητική , εκφέρεται με υποτακτική ΕΝΣ, γιατί εξαρτάται από ρήματα αρκτικού χρόνου (curat, providet) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν – μέλλον. Ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρονών. Συγχρονισμός κύριας –δευτερεύουσας. Η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης της.

β. quam fuerint inopes amicorum.

δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση, ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα intellegitur. Εισάγεται με το ποσοτικό επίρρημα quam και είναι μερικής άγνοιας, εκφέρεται με υποτακτική ,όπως όλες οι πλάγιες ερωτήσεις, αφού θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης, ΠΡΚ, γιατί το ρήμα εξάρτησης (intellegitur) είναι αρκτικού χρόνου και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν – μέλλον, σύμφωνα με τους κανόνες της ακολουθίας των χρονών.

2. Epistula: υποκείμενο της αφαιρετικής απόλυτης μετοχής intercepta

ob rem: εμπρόθετος εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο mittit

se: υποκείμενο στο απαρέμφατο adfore

Tarquinius: υποκείμενο στο απαρέμφατο dixisse

Diligere: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα possit

3. exulantem: Cum Tarquinius exularet

4. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum.

Υπόθεση: si ceciderunt (si + υποτακτική παρακειμενου)

Αποδοση: intellegitur (οριστική ενεστώτα)

Α΄είδος- Ανοιχτη υπόθεση

Υπόθεση: si cadant (si + υποτακτική ενεστώτα)

Αποδοση: intellegatur (υποτακτική ενεστώτα)

Γ΄είδος- υπόθεση δυνατη ή πιθανή στο παρόν

5. quod Tarquinius dixisse ferunt

Ferunt quod dictum esse a Tarquinio

6. non succurrit: « intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique? »

non succurrit intra illa moenia domum ac penates sui esse, matrem coniungem liberosque

